

Sygn. akt: VIII K 1426/18

WYROK

Dnia 4 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy w Toruniu VIII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSR Paweł Marcinkiewicz

Protokolant st. sekr. sądowy Honorata Niedbała

w obecności oskarżyciela - ---

po rozpoznaniu dnia 7 grudnia 2018 r. i 4 lutego 2019 r.

sprawy:

G. P. s. L. i E. z domu Z.

ur. (...) w P.

oskarżonego o to, że:

w okresie od dnia 02 czerwca 2017 roku, do dnia 29 czerwca 2018 roku w miejscowości P., będąc zobowiązanym na mocy ustawy oraz na mocy orzeczenia Sądu Rejonowego w Poznaniu, sygn. akt IV RC 542/12, do płacenia alimentów na rzecz córki E. P. (l. 13) w kwocie po 400 zł. Miesięcznie, uchylał się od wykonywania tego obowiązku, doprowadzając tym samym do powstania zaległości alimentacyjnej, przekraczającej równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych

tj. o czyn z art. 209 § 1 kk

ORZEKA:

I. uznaje oskarżonego **G. P.** za winnego tego, że w okresie od dnia 2 czerwca 2017 roku, do dnia 29 czerwca 2018 roku w miejscowości P., będąc zobowiązanym na mocy ustawy oraz ugody zawartej przed Sądem Rejonowym – (...) w P. w dniu 24 sierpnia 2012 r, sygn. akt IV RC 542/12, do płacenia alimentów na rzecz córki E. P. w kwocie po 400 zł miesięcznie, uchylał się od wykonywania tego obowiązku, doprowadzając tym samym do powstania zaległości alimentacyjnej, przekraczającej równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych tj. przestępstwa z art. 209 § 1 kk i za to na podstawie art. 209 § 1 kk w związku z art. 34 § 1 i 1a pkt 1 kk i art. 35 § 1 kk wymierza mu karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności z zobowiązaniem do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

II. na podstawie art. 34 § 3 kk w związku z art. 72 § 1 pkt 3 kk zobowiązuje oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie córki E. P., w okresie do zakończenia wykonywania kary ograniczenia wolności;

III. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) na rzecz adw. A. P. kwotę 504 zł (pięćset cztery złote) plus VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;

IV. zwalnia w całości oskarżonego od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej, zaś wydatkami poniesionymi od chwili wszczęcia postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

G. P. i A. M. pozostawali w związku partnerskim, z którego urodziła się ich córka E. P. – obecnie 14 lat (ur. (...)). W 2008 roku G. P. i A. M. rozstali się.

DOWODY: zeznania A. M. k. 48;

- akt urodzenia k. 15.

W dniu 24 sierpnia 2012 roku przed Sądem Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu G. P. i A. M. zawarli ugodę na mocy której G. P. zobowiązał się do płacenia podwyższonych alimentów na rzecz córki w kwocie po 400 zł miesięcznie. G. P. nigdy nie wywiązywał się z przedmiotowych obowiązków alimentacyjnych w pełnym zakresie. Dokonywał jedynie kilku wpłat w wysokości 200 zł. G. P. był upominany przez kuratora o konieczności realizacji obowiązku alimentacyjnego, jednakże nigdy nie realizował go w ustalonym ugodą zakresie. G. P. nie utrzymywał również z córką E. jakichkolwiek kontaktów, nie czynił jej żadnych prezentów ani nie uczestniczył w żadnych jej uroczystościach.

DOWODY: wyjaśnienia G. P. k. 136;

- zeznania A. M. k. 142 v.

- pismo komornika k. 54-56;

- upomnienia k. 47, 69 akt VI Wzaw 28/17;

- odpis protokołu k. 14

A. M. nie pracuje. Otrzymuje świadczenie z programu 500+ na jedno dziecko oraz z otrzymywanego z funduszu alimentacyjnego świadczenia w kwocie 400 zł. Otrzymywane świadczenia stanowią jedyne źródło dochodu A. M. oraz jej córki. Obecnie A. M. wraz z córką E. przebywa w ośrodku dla ofiar przemocy. A. M. jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna.

DOWODY: zeznania A. M. k. 142 v.

- pismo z PUP k. 18.

G. P. był zarejestrowany jako bezrobotny w okresie od 17.07. 2015 r. do 21.03.2016 r. Został wyłączony z ewidencji osób bezrobotnych z dniem 22.03.2016 r. z powodu niestawiennictwa w wyznaczonym terminie w celu rozliczenia się z wydanego skierowania do pracy, które dostał do Zarządu Dróg i Z. Miejskiej w P. na stanowisko pracownika robotnika gospodarczego i firmy (...) na stanowisko pracownika ogólnobudowlanego. Oskarżony od 7 listopada 2018 roku pracuje na podstawie umowy zlecenie w przedsiębiorstwie (...) R. B. otrzymując wynagrodzenie w wysokości 14 zł/h. Mężczyzna świadczył również prace dorywcze uzyskując łączny dochód w wysokości ok 1 000 – 1500 zł miesięcznie. G. P. pozostaje w związku małżeńskim z R. P., która pracowała w okresie objętym zarzutem w wymiarze 1/2 etatu w firmie sprzątającej. Kobieta choruje na astmę w związku z którą przyjmuje leki. Regularnie korzysta z opieki lekarza. Mimo choroby R. P. pali papierosy. Nadto G. P. i jego żona posiadają telefony komórkowe oraz trzy psy oraz koty. G. P. jest zdrowy. Nie leczy się specjalistycznie. Nie posiada również orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

DOWODY: wyjaśnienia G. P. k. 136;

- zeznania R. P. k. 137;

- informacja z PUP k. 21;

- umowa zlecenie k. 126;

- wywiad środowiskowy k. 65-66, 86-88 akt VI Wzaw 28/17.

G. P. był już karany sędownie za występki z art. 209 § 1 kk.

DOWÓD: dane o karalności k. 89;

- wyrok k. 90.

G. P. został oskarżony o to, że w okresie od dnia 02 czerwca 2017 roku, do dnia 29 czerwca 2018 roku w miejscowości P., będąc zobowiązanym na mocy ustawy oraz na mocy orzeczenia Sądu Rejonowego w Poznaniu, sygn. akt IV RC 542/12, do płacenia alimentów na rzecz córki E. P. (k.14) w kwocie po 400 zł. Miesięcznie, uchylał się od wykonywania tego obowiązku, doprowadzając tym samym do powstania zaległości alimentacyjnej, przekraczającej równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. o czyn z art. 209 § 1 kk.

Oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu (k. 136). Wyjaśnił, iż powodem niewywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego w pełnym zakresie jest trudna sytuacja finansowa w jakiej się znajduje. Pod sądny podał, że dokonywał wpłat na konto komornika, zaś kwota 200 zł została ustalono z kuratorem, którego miał w poprzedniej sprawie. Wskazał również, iż choroba żony pochłania znaczne środki finansowe z domowego skromnego budżetu. Oskarżony wyjaśnił, że jego stałe wydatki to koszt gazu, prądu i węgla. Jego żona wydaje na wizyty lekarskie i leki do 300 zł miesięcznie. Oskarżony wyjaśnił, że w okresie objętym zarzutem wykonywał jedynie prace dorywcze i zarabiał 1.000 – 1.500 zł. Oskarżony twierdził, że nie był w stanie płacić raty alimentacyjnej w pełnej wysokości.

Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego za wiarygodne wyłącznie w zakresie w jakim pokrywają się z poczynionymi ustaleniami faktycznymi. W pozostałym zakresie Sąd odmówił przyznania przymiotu prawdziwości zaprezentowanej relacji, uznając ją za nieudolną próbę umniejszenia swojej odpowiedzialności. W ocenie Sądu niewiarygodnym jest, że podsądny nie dysponował środkami finansowymi pozwalającymi na płacenie rat alimentacyjnych w pełnym zakresie. Jak wynika z przeprowadzonych wywiadów środowiskowych do sprawy V. W. 28/17 Sądu Rejonowego w Pile oskarżony wraz z żoną posiadają kilka zwierząt. Nadto R. P., z którą oskarżony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym pali papierosy (k. 87, 65, 37 akt VI Wzaw 28/17 Sądu Rejonowego w Pile). Wobec powyższego nie budzi wątpliwości, iż G. P. posiada środki finansowe, które mógłby przeznaczyć na wywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego, jednakże przeznacza je na inny cel. Nadto jak wynika z wywiadu środowiskowego w miejscowości w której oskarżony mieszka nie ma większych trudności w znalezieniu pracy (k. 38, 86 akt VI Wzaw 28/17 Sądu Rejonowego w Pile). Jak wynika z uzyskanych dokumentów nie ma żadnych przeszkód by oskarżony podjął dodatkowe zatrudnienie w celu poprawienia nie tylko swoich warunków bytowych, lecz przede wszystkim wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego na rzecz córki. Co prawda wywiad środowiskowy, w którym informacja o warunkach zatrudnienia w P. została zawarta został przeprowadzony w okresie nie objętym zarzutem, tj. w dniu 12 października 2018 roku, jednakże kurator wskazał, iż brak trudności w znalezieniu pracy trwa od około roku. Tym samym powyższe wnioski odnoszą się również na grunt omawianej sprawy. Wbrew twierdzeniom oskarżonego wpłacana przez niego kwota nie była przedmiotem poczynionych z kuratorem ustaleń. Jak wynika z przekazanej przez kuratora Sądowi informacji koniecznym było upominanie G. P. w zakresie systematycznego wykonywania obowiązku alimentacyjnego (k. 51, 69 akt VI Wzaw 28/17 Sądu Rejonowego w Pile). Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego jako element taktyki procesowej, która w konfrontacji z poczynionymi ustaleniami nie mogła się ostać.

Sąd dał wiarę zeznaniom **A. M.** w całości (k. 142 v.). Relacja przez nią zaprezentowana przyczyniła się do poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. która opisała sytuację materialną swoją oraz jej córki. Zeznania te należy uznać za jasne i konsekwentne. Nadto w przeważającej i najistotniejszej części dotyczących jedynie częściowego realizowania przez G. P. alimentów na rzecz małoletniej E. w pełni znajdują potwierdzenie w wyjaśnieniach oskarżonego.

Sąd uznał zeznania **R. P.** zasadniczo za wiarygodne (k. 137). Ww. jest żoną oskarżonego. Zeznania świadka koncentrowały się wokół jej choroby, zarobków męża oraz uzyskiwanego przez niego dochodów. R. P. wskazała, że wraz z mężem są rodziną, która żyje na niskim poziomie.

Sąd nie kwestionując prawdziwości zaprezentowanej przez świadka relacji, wskazuje, że R. P. w swych zeznaniach pominęła fakt, iż posiadane przez nich zwierzęta oraz nalóg tytoniowy generują dodatkowe koszty, które trudno uznać za niezbędne.

Sąd dał wiarę dowodom z **dokumentów** zebranych w toku postępowania w szczególności akt VI Wzaw 28/17 Sądu Rejonowego w Pile oraz danych o karalności, uznając je za w pełni wiarygodne i nie znajdując powodów do poddawania w wątpliwość ich autentyczności. Wskazane dokumenty sporządzone zostały we właściwej formie, przez uprawnione organy i osoby. Tym samym Sąd nie znalazł podstaw, by wskazanym dokumentom odmówić wiarygodności bądź mocy dowodowej.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwoliła na uznanie G. P. za winnego tego, że w okresie od dnia 2 czerwca 2017 roku, do dnia 29 czerwca 2018 roku w miejscowości P., będąc zobowiązanym na mocy ustawy oraz ugody zawartej przed Sądem Rejonowym – (...) w P. w dniu 24 sierpnia 2012 r., sygn. akt IV RC 542/12, do płacenia alimentów na rzecz córki E. P. w kwocie po 400 zł miesięcznie, uchylał się od wykonywania tego obowiązku, doprowadzając tym samym do powstania zaległości alimentacyjnej, przekraczającej równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych tj. przestępstwa z art. 209 § 1 kk. Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 9 czerwca 1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, nr 7-8, poz. 86: „Uchylanie się od obowiązku łożenia na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentacji zachodzi wtedy, gdy zobowiązany mając obiektywną możliwość wykonania tego obowiązku, nie dopełnia go ze złej woli” (por. również wyrok SN z dnia 5 stycznia 2001 r., V KKN 504/00, Prok. i Pr.-wkl. 2001, nr 6, poz. 3 oraz wyrok SA we Wrocławiu z dnia 16 marca 2016 r., II AKa 7/16, LEX nr 2025526). Podobny pogląd wyraził SN w postanowieniu z dnia 17 kwietnia 1996 r., II KRN 204/96, Prok. i Pr.-wkl. 1996, nr 11, poz. 4: „W pojęciu „uchyla się” mieści się negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do wykonania nałożonego na nią obowiązku, który sprawia, że mimo obiektywnej możliwości jego wykonania, sprawca tego obowiązku nie wypełnia, gdyż wypełnić nie chce lub też zlekceważył obowiązek nałożony wyrokiem. Ten negatywny stosunek winien być wykazany stosownymi dowodami”. O złej woli oskarżonego świadczył przede wszystkim fakt, że lekceważył obowiązki osoby zarejestrowanej jako bezrobotnej i doprowadził do wykreślenia go z listy osób bezrobotnych. W tym kontekście usprawiedliwianie się trudnością z podjęciem pracy jest kompletnie nieprzekonujące. W ocenie Sądu uzyskanie statusu osoby bezrobotnej i poszukującej pracy jest podstawowym wymogiem, który należy stawiać osobie zobowiązanej do alimentacji. Zaniedbanie w tym zakresie należy jednoznacznie oceniać jako lekceważenie obowiązku alimentacyjnego. Z informacji PUP wynikało, że oskarżonemu wielokrotnie przedstawiano oferty pracy i mimo, że w większości wypadków pracodawcy nie zdecydowali się na zatrudnienie oskarżonego, oferty pracy w miejscu zamieszkania oskarżonego były. Fakt, że oskarżony w okresie objętym zarzutem ze swojej winy nie miał statusu osoby bezrobotnej niewątpliwie przesądzał o tym, że oskarżony nie czynił starań o zdobycie środków niezbędnych na wykonywanie obowiązku alimentacyjnego.

Sąd doprecyzował opis czynu poprzez wskazanie, iż G. P. był zobowiązany do płacenia alimentów na mocy ustawy oraz ugody zawartej przed Sądem Rejonowym – (...), albowiem w treści zarzutu błędnie wskazano, iż obowiązek ten wynikał z orzeczenia Sądu. Wskazać bowiem należy, że ugoda sądowa nie jest wyrokiem, ani innym orzeczeniem Sądu, tylko umową, którą zawierają ze sobą strony. Wobec powyższego Sąd dokonał zmiany opisu czynu w powyższym zakresie.

Nie budziło wątpliwości Sądu, że G. P. w okresie od dnia 2 czerwca 2017 roku do dnia 29 czerwca 2018 roku uchylał się od płacenia alimentów na rzecz swojej córki – E.. Oskarżony nie był zarejestrowany jako bezrobotny, nie płacił pieniędzy na utrzymanie córki, nie utrzymywał z małoletnią E. żadnych kontaktów i nie robił też żadnych prezentów. Generalnie w ogóle się nią nie interesował. A. M. dysponuje kwotą rzędu 900,00 na utrzymanie siebie i swojej córki. A. M. dysponuje zatem skromniejszym budżetem aniżeli oskarżony. Działanie oskarżonego w pełni wyczerpało znamiona występku z art. 209 § 1 kk.

Mając na uwadze wcześniejszą karalność oskarżonego za tożsamy czyn, okres niealimentacji, zupełne nieinteresowanie się losami córki przez oskarżonego Sąd wymierzył mu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności,

polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd, w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

W ocenie Sądu orzeczona wobec oskarżonego kara jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz w sposób należyty wypełni swe cele, które określa art. 53 § 1 kk, w szczególności cele zapobiegawcze oraz wychowawcze (tj. prewencji indywidualnej).

Sąd na podstawie art. 34 § 3 kk w zw. z art. 72 § 1 punkt 3 kk zobowiązał oskarżonego w czasie do zakończenia wykonywania kary ograniczenia wolności, do bieżącego łożenia na utrzymanie E. P.. Co prawda orzeczenie przez Sąd obowiązku jest w tym przypadku fakultatywny, Sąd uznał, że biorąc pod uwagę okoliczności niniejszej sprawy jest on uzasadniony.

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie III wyroku, wydano zgodnie z brzmieniem § 17 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714). W § 20 wskazano, że w sprawach w których rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, stawka minimalna ulega podwyższeniu za każdy następny dzień o 20%. W niniejszej sprawie rozprawa trwała 2 dni, zaś obrońca stawiał się na 2 jej terminach. Skutkiem tego jest zwiększenie powyżej wskazanej stawki minimalnej o 20 %. Z kolei zgodnie z brzmieniem § 4 ust. 3 w/w rozporządzenia, w sprawach, w których strona korzysta z pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, opłaty Sąd podwyższa o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach. Stawka ta wynosi zaś obecnie 23 %.

O kosztach sądowych orzeczono na mocy art. 624 § 1 kpk uznając, że ich uiszczenie przez oskarżonego byłoby nadmiernie uciążliwe.